

La Veu de Catalunya

5cent.

ANY 1er. NÚM. 25

BARCELONA: DIMECRES 25 DE JANER DE 1899

EDICIÓ DEL VESPRE

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIAS Y ANUNCIS
Redacció y Administració: Rambla de las Flores, 25.—Teléfono 152.
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BARCELONA: Edició del vespre... 1 pta. al mes
Edició del matí... 1 pta. al mes
Paquet de VINTICINCH NÚMEROS... 10 ptes.
Annuis, equis, remittit y reclams, a preus convencionals. Per l'edició del vespre s'admeten equis mortuoris fins a las sis de la tarde. Per l'edició del matí, fins a las duas de la matutina.

Anuncis del dia
La Convergència de Sant Pau, Apóstol y Santa Eulalia, verge y martir.
Sant de demà: Sant Polcarpi, bisbe y mártir y Santa Paula, vídua.
Quaranta horas: Comencen en la iglesia de Sant Andreu Abad, de PP. Escalapi. S'exposa a dos quartes de vuy del matí y se reserva a dos quartes de sis de la tarde.—Demà continuaran en la mateixa iglesia.
Cort de Maria: Fa la visita a la Mare de Deu de Bottem, en sa iglesia.—Demà a la Mare de Deu de les Gràcies, a Sant Pau, o a la del Coll, en la Esperanza.
La Missa d'ayuy: Es de la Convergència de Sant Pau, Apóstol.—La de demà, de Sant Polcarpi, bisbe y martir.

Observatori meteorològic de la Universitat.—D.^{re} E. Lozano.—25 janer.
Hores d'observació:—8 matí; 3 de la tarde.—Baròmetre a 0 y al nivell del mar: 767.5.
Temperatures: Màxima: 27.0; mín: 12.0; ombra: 24.0; mín: 8.0.—Termòmetre tip: 74.102.—Fija en 24 horas: Mílimetres: 0.00.—Aigua evaporada en 24 horas: 0.00; 1.43.—Grans d'humitat: 73; 74.5.—Vents: Direcció: N. O.—Velocitat per 1^a 1.4; 2^a 2.5.—Estat del cel: Cubert.—Núvolos: Clau: Cum.—Cantitat: 1.0; 0.6.
Sortida del Sol: 7 h. 21 m.—Posta, 5 h. 44.—Sortida de Lluna: 5 h. 7 m.—Posta, 6 h. 22 m.

Don Agustí Rigalt y Cortiella
professor interí de la Escola de Bellas Arts
¡Ha mort!
(A. C. S.)
L'Il·lustre Director de la Escola, sa vinda, donya Emilia Buxeres, gendre, germana, cunyats y cunyades, nebots, nebots polítichs, cosins y demés parents, al fer a saber a sos amichs y coneguts tan dolorosa pèrdua, los hi preguen que l'encomanin a Deu y assisteixin a la casa mortuoria, Escudillers, 92, demà, dijous, a las deu del matí, pera acompanyar lo cadavre a la iglesia de la Mare de Deu de la Mercé y d'allí al Cementiri.
No s'convida particularment.

J. MARSANS ROF.-Valors y cupóns
Rambla de Canaletas, 2
S'admeten Cubas, emissió 1890 y Obligacions 8 per 100 Fransa, emissió 1878, pera afegirlos a la corresponent fulla de cupóns.
25 RAMBLA DEL CENTRO 25
MASCARO Y COMAS 25
RELOTJES d'acer de bona qualitat pera novs y venas ab ESTOX Y GADENA **4 DUROS**
ANELLS D'OR DE LLEY DESDE 2 PESSETAS
RELOTJES D'ACER Y NIKEL A PREUS FABULOSAMENT BARATOS
GRAN NOVETAT en articles xapats d'or d'un gust delicat y baratíssims.

LVMEN
Bec d'Incandescencia pe'l Gas
L'únich que dona una llum molt brillant sense tans més o menys verduosos o pàlids. Llum rosada que no fatiga la vista ni deprimeix lo sistema nerviós. Dona gran relleu y el verdader color als objectes; no fa fum, ni olor.
Potencia lumínica 100 buijas
GASTO: La meitat del d'un bec ordinari
Propia ab la seva gran irradiació per los grans establiments y els grans locals.
DESPATX. -- Claris, 46 y 48, baixos. -- BARCELONA

MOTORS DE GAS
Llavors veureu que:
Política es l'art de trastornar los pobles, destruir lleya y reglaments pera sostentar la intranquilidat é inseguretats públicas, y conservar lo desordre y las males costums.
Si això deyan lo 74, què hem de dir lo 99, després de tantas promesas y de tants desastres? ¿Que té d'extrañ que lo nom de política ns esparverí?

Filosofias de fora
Política
Un article del *Diario de Barcelona*, motiva aquestes ratllas.
Política, diu molt bé lo senyor Mañé, es l'art de governar los pobles. En abstracte, es injustificat l'odi a la política y als polítichs; en concret pot ser loit, quan s'aplica a la política y als polítichs dolents, qu'és lo que passa ara.
Recordo sobre això un bonich tros de en Selgas en son discurs de 1^a de Mars de 1874, llegit a la Academia Española.
Política, segons lo Diccionari de la Academia, diu, es l'art de governar los homes, donar lleya y reglaments pera sustentat la tranquilidat y seguretats públicas y conservar l'ordre y las bonas costums.
Donchs be; aquesta paraula ha mudat radicalment de sentit; l'ús que d'ella's fa, y l'ús que per tot hom s'entén, proban que ja no es lo que deuria ser.
Deixeu lo diccionari y consulteu las columnas dels diaris, deixeu l'Academia y aneu al parlament.

que posa nostres interessos en mans de gent que no sap manejarlos, ni regirlos. Nosaltres no'ls entenem, pero ells ab ells s'entenen, saben que política es lo art de cobrar contribucions, de colocar empleats que pagant nosaltres los sostingan en lo poder, de doblegar la justicia a favor de llurs partidaris, de dividir los pobles y empobrirlos perquè no'ls desbanquin: es com un art de navegar, pera sostenir-se contra vent y marea, l'art de dir al poble lo que li agrada y fer lo que a n'ells convinga; en una paraula, es l'art de medrar.

De aquí'l sofisma dels homes tinguts per bons, previsors y prudentes: Cuydar de casa y no ficarse en política. Aquest sofisma ha passat despercebut durant llarchs anys pera tota la gent de bo d'Espanya.
Avuy, en Manya'l denuncia, y jo vull acabar de treureli la carota.
Lo mot polítich significa dugas cosas:

1.ª L'art de governar.
2.ª L'art de medrar.
Y'l sofisma de nostres pares ha sigut lo següent:
Ja que la política (art de medrar) es un caos de miseries, no vull ficarme en política (art de governar).
Y allunyats aixís la gent de bo de la política, los altres han fet nostra desgracia, y enfanzan nostre pervindre.

Los dolents l'han crucificat y'ls bons s'han rentat las mans, com Pilat, pera no alterar l'ordre.
¿Pot alterar-se més encara? ¿No veyem la desvergonya triomfar de la justicia? ¿los pèls estalvis perdres, per aixecar fortunes improvisadas? ¿la pornografía no trobar travas ab la censura, y las ideas toparne moltes? ¿Pot lo poble estar més ensorrat? ¿Què esperem pera sortir de casa y agruparnos y ficarnos a polítichs? Si aquest nom no'l volem per massa deshonrat, prenemne un altre.

Associacions y nostre president representat para nosaltres y devant los poders nostre verdader quef y nostre diputat. No tindrà'l nom qu'ells li donguin, pero tindrà'l nostre, qu'és lo verdader. Serà nostre representant.
¿Som pastores? Donchs, sigat que vulga qui governi; si estem units, logrem que'ls milions que paga l'agricultura, se emplein, com es just, pera ella.
Y això será verdader política, qual triomf sols s'alcansa ab abnegació y perseverancia.

Lo primer transiènt que sortí ab repatriats d'aquella terra, se l'emportà, com un osó esberlat, com a material inservible pera la lluita. Li ponien una creu de quinquella al pit; li donaren esperanzas de cobrar trenta rals cada mes, y li desembarcaren en un port del Nord, molt lluny del seu poble, ahont pogué arribar després de passar un calvari de sofriments.

Lo mot polítich significa dugas cosas:
1.ª L'art de governar.
2.ª L'art de medrar.
Y'l sofisma de nostres pares ha sigut lo següent:
Ja que la política (art de medrar) es un caos de miseries, no vull ficarme en política (art de governar).
Y allunyats aixís la gent de bo de la política, los altres han fet nostra desgracia, y enfanzan nostre pervindre.

Los dolents l'han crucificat y'ls bons s'han rentat las mans, com Pilat, pera no alterar l'ordre.
¿Pot alterar-se més encara? ¿No veyem la desvergonya triomfar de la justicia? ¿los pèls estalvis perdres, per aixecar fortunes improvisadas? ¿la pornografía no trobar travas ab la censura, y las ideas toparne moltes? ¿Pot lo poble estar més ensorrat? ¿Què esperem pera sortir de casa y agruparnos y ficarnos a polítichs? Si aquest nom no'l volem per massa deshonrat, prenemne un altre.

Associacions y nostre president representat para nosaltres y devant los poders nostre verdader quef y nostre diputat. No tindrà'l nom qu'ells li donguin, pero tindrà'l nostre, qu'és lo verdader. Serà nostre representant.
¿Som pastores? Donchs, sigat que vulga qui governi; si estem units, logrem que'ls milions que paga l'agricultura, se emplein, com es just, pera ella.
Y això será verdader política, qual triomf sols s'alcansa ab abnegació y perseverancia.

Lo primer transiènt que sortí ab repatriats d'aquella terra, se l'emportà, com un osó esberlat, com a material inservible pera la lluita. Li ponien una creu de quinquella al pit; li donaren esperanzas de cobrar trenta rals cada mes, y li desembarcaren en un port del Nord, molt lluny del seu poble, ahont pogué arribar després de passar un calvari de sofriments.

Lo mot polítich significa dugas cosas:
1.ª L'art de governar.
2.ª L'art de medrar.
Y'l sofisma de nostres pares ha sigut lo següent:
Ja que la política (art de medrar) es un caos de miseries, no vull ficarme en política (art de governar).
Y allunyats aixís la gent de bo de la política, los altres han fet nostra desgracia, y enfanzan nostre pervindre.

tot; las fullas cauen secas a mitj creixer; y tenen rabó que quant ve bona may ve sola.
—Pare, no us amolíneu per mi, ya em camparé la vida.—digué ab sentiment y ab to misteriós l'esguerrat.

Al ensendemá, fent un esforç suprimí, l'infelís jove se dirigí a la vinya, ahont son pare treballava. Recordá que altrás yogadas s'hi encaminava carregat ab las eynes del treball, pero aquell dia havia de deixar penjat lo covech y agafar las es fersidors crosas.

Perdó la vergonya y'ls llenss al carrer. Tots los que'l vegeren lo seguiren ab l'esguerrat, ab mirada penetrant y tristat; tots l'havien conegut: ben sá y ben dret é igual... Y ell anava seguint carrer enllá, després carretera enllá, sense reposar, fugint de llurs miradas.

Arribá a la vinya arroberant y s'assegué sota una olivera. Tot era llum y vida en lo cel y en la terra; tot floria y per tot volaven y cantaven aucells. Al seu rededor, los voladors insectes brunzian imitant vens llunyanas, que li recordavan los olefats críes d'angunia que llenas'l moribont sobre'l camp de batalla, los críes d'auxili del pobre que cal ferit en la palestra, lo derrer jay! del que entrega son ánima al Criador.

Absort per tristons pensaments contemplava la vinya. Sa mare, de petit li portava, y ensenyantli l'estesa dels cepes y las rengleras dels arbres, li deya: —Veu, fill meu? tot això será teu, quan sigas gran. Quan ton pare y jo siguem velleis y no poguem treballar, y t' sigas un home, tu treballarás per nosaltres tal com nosaltres treballam ara pera tó, qu'ets un nin y no pots guanyarte la vida...

Allá, al mitj de la vinya, treballava'l seu pare; obria solchs apretant l'arada darrera l'animal. Sobre la terra nova que girava la rella, s'estenia un vol de bollaridassas pastorellas buscant son aliment, los coquets que descobria a la llum del sol la terra girada y fresca. Lo llaurador era ja vell, y anava lent sa tasca encorvat pel pes dels anys y per la fatiga del pesat treball. Son fill se mirava traspassat lo cor pel dolor, puig que veyia ja arribat lo dia de complir-se lo desitj de sa mare, y no podia, no, no podia treballar pels seus pares ja velleis... Al menys pogués guanyarsela per ell!

quatre vegadas per aquelles concavitats; me trobava sense digne davant un altre avehé ó cova grandiosa, puix ni encant tres ó quatre fils de magnesi a la vegada podia distingir lo sostre, parets ó fons de aquell aixamplament; reculo pero reculo unas quantas pedras y las tiro a baix, y després d'un espay de temps que vaig evaluar equivalent a uns 25 ó 30 metres de fondaria, sento que cauen a l'argua.—Magnífich!—vaig exclamar entusiasmat; y estava pera entornarmen a fi de fer baixar un feix d'escales, quan m'acudí una idea: apaga'l llum, y'm quedo entra las tenebras més completas, sol, a 140 metres sota terra, tenint al meu desobse una montanya de roca, rodajet d'na silenci que sols pot compararse al de la tomba... Aixís vaig permanedir durant llarch rato, extasiat, posant verdaderament fins que un sospir de satisfacció, una alenada de l'ánima, me feu exclamar: —¡Quan gran es Deu!—exclamació que'l geni d'aquells soterranis repetí avergonyit.

No sé pas lo rato que hauria passat de semblant manera, s'engatonat per aquella focor y aquell silenci, si acostant involuntariament lo telèfono a la aurella no hagués sentit remors de fora; allavors vaig encordarme de que'ls meus companys estarian impacients per la meua tardansa, y pera tranquil·litzarlos los telefono la maravella que acabava de descobrir. Pero calia anar més enllá; s'havia de veure lo que contenia aquell segon avehé, però com que no podia ferho sol, vaig fer preguntar al Farret si volia baixar y se'm consentí que si; immediatament fagué pujar la corda y un quedo ab lo telèfono. Al cap de llarga estona lo Farret se'm juntava un xich emocionat, si be, com deya ell, lo teníem un altre al davant li donava molt alé. Allavors nos ferem baixar lo dinar, puig serian las 3 de la tarde y la veritat me sembla que'ns l'havíem ben afanyat; y allí dinarem tots dos solets, molt millor que'ls de dalt; y sobre tot molt més frescos, puig mentres ells estavan a 46°C, al sol, a nosaltres lo termòmetre nos marcava 19°C, diferencia més que regular. Ab lo dinar entrarem en calor, cosa que no necessitava de debó, puig ab las tres horas d'estar allí m'havia refredat fins al moll dels ossos.

N. FONT Y SAGUÉ.
La ensorrada del caciquisme
A terra, y potser més avall encare, ha anat en lo centre en que un dia hi tingué major influencia; en la Societat Económica d'Amichs del País. La ensorrada d'ahir fou verdaderament terrible pera ell: de aquesta si que ja no s'en pot aixecar.

L'espayó saló que t'el Consell d'Agricultura, Industria y Comerç, en lo pis principal de la Casa Llorca, estava ahir com abietament ple, per tanansa concurrencia que s'estenia fins al saló del costat. Allí s'hi veyan representants de tota la classe de qu'és compon la Societat; personas respectabilissimas baix tots conceptes, en lo comerç, en la industria, en la propietat, en la càtedra, en lo foro, en l'exercici de professions liberals...

Lo que no s'hi veyia, eran gayres diputats, ni regidors, ni socis del Circul conservador, ni empleats de las Casas Grans de la Plaça de Sant Jaume; ni, com havia ja presentat un colega d'ahir, cap dels germanes Planas y Casals. Allisnats per la derrota terrible del dia 14, y en vista del efecte contraproducent del gran triomf conseguit ab la suspensió, lo lo Govern civil, del acord relatiu a la incapacitat del senyor Romero, tomeren lo que se'ls hi esperava; y desde'l seu punt de vista feron molt be, puig segurament haurian passat una mala estona d'humiliació, davant aquella imponent manifestació de la opinió independent.

Lo President, l'Il·lustre doctor Robert (don Bartomeu), un cop llegida l'acta, manifesté que s'anava a procedir a la elecció d'un vocal pera la Junta Directiva, pero no haver reunit número suficient de vots pera la valides de la elecció, ni'l senyor Vidal y Valenciano, ni'l nostre bon amic l'Il·lustrat Sunyer, per lo qual, en virtut d'un article del Reglament, la elecció hauria de recorre prescristament en un d'aquestos dos senyors; afegint que havia rebut una carta del senyor Vidal y Valenciano, que llegia: «carta molt seria y molt digna, en la que dit senyor manifestava que trobantse malalt desde fa molt temps, s'ha enterat de que'l seu nom anava de boca en boca per haver sigut inclòs en una candidatura pera la Junta Directiva de la Económica, sense haverli demanat permís, y que tenia d'essor objecte d'una segona votació; per lo que trobantse delicat, havia de pregar a sos amichs que no'l votessin, perquè tampoch podria acceptar lo càrrech».

mayor Vidal y set papeletas en blanco, lo nostre amic, l' il·lustrat escriptor don Ildefons Sunyer i Casanovas, qui fou immediatament proclamat, donant-li possessió el senyor Robert, com als demés individus elegits de la Junta Directiva.

Aquesta votació fou eloquentíssima. En la primera, el dia 30 de Desembre, los amics del senyor Planas, que consegüentment triomfaren, sortiren per quatre o cinc vots de majoria sobre 'ls candidats independents; en la segona, el 14 del corrent, la incapacitat del senyor Romero fou declarada per 130 vots contra 109, majoria dels quals, al·lir, lo nostre amic triomfà, pot dir-se sense oposició, obtenint 172 vots, trenta més que l'amic del senyor Planas que ha entrat en la Directiva per més vota.

Immediatament, lo senyor Robert llegí una comunicació del senyor Governador civil en la que's diu que en vista d'una instancia presentada per lo senyor de Romero, recorrent davant de la superioritat contra l'acort de la Económica del dia 14 que a ell se refereix, havia decidit suspender, mentre la superioritat decidia. Aquesta comunicació, encare que ja coneguda en lo essencial produhi molta sorpresa en l'auditori per no consignar-hi en ella cap raho legal en que'l Governador se fundi, ni la expressió dels recursos que contra la decisió hi cabigan, com se sol fer. Lo senyor Robert, en breus y eloquentes frases manifestà lo molt que l'havia extranyat lo rebre, per quant no comprenia que'l senyor Romero, que havia pres part en la votació de la Societat sobre la seva propia capacitat, acudís a la autoritat governativa, suposant incompetent a la Económica para decidir sobre ella; afegint que res més tenia que dir, perquè se anava a discutir una proposició que versava sobre la mateixa qüestió.

Aquesta proposició, que'l doctor Robert llegí ab veu clara y senyalant las frases més culminantes, algunas de las quals foren rebudas ab riallas y grans aplaudiments, diu aixís:

«Atés que en sessió del 14 del actual, la Societat Económica, per medi d'una votació en la que hi prengueren part 240 socis, entre ells don Lluís de Romero y de Baldrich, resolgué que aquest no reünia la capacitat que exigeixen los Estatuts para desempeñar lo càrrec de vocal de la Junta de govern.

Atés que lo Governador civil de la provincia ha participat a la Societat que mentre se resolvia per la superioritat lo recurs formulat per lo senyor Romero contra l'esmentat acort, quedava aquest suspès.

Atés que la pretensió del senyor Romero impugna la eficacia dels acorts de la Societat y tracta de minvar sas atribucions lo qual es tant més de dollore, en quant los 240 socis y entre ells lo mateix senyor Romero, degueren entendre al emitir son vot, que tenien la de resoldre afirmativa o negativamente l'assumpció que sens cap mena de protesta's discutí.

Atés que si las Asociaciones o sociedades a lley comuna no poden ser objecte, segons la de 30 de Juny de 1837, de midas de suspensió de sos acorts y si de suspensió de las Asociaciones mateixas, pero solament per causa de delictes y donant compte al Jutge corresponent, no podent ser de pitjor condició tocant a la independencia, las Societats Económicas de Amics del País tenint presents los alts fins de son institut.

Atés que ni las Reales Cédulas de fundació de las Societats Económicas, ni l's estatuts perqu' s'engeixen atribucions als Governadors de provincia la facultat de suspender los acorts de las mateixas.

Atés que la suspensió acordada es de grandissima trascendencia per quant estableix un precedent que sotmetent a las Societats Económicas a la intervenció del Govern y de sos delegats podria coartar la independencia de que necessitan para cumplir la missió que las lleys y la pietat de molts benefactors los hi han encomenat.

Los infrascriptos socis proposan a la Societat Económica de Barcelonessa d'Amics del País se serveixa acordar:

1.ª Haver vist ab sentiment lo procediment de don Lluís de Romero y de Baldrich i l'invitació a que acortant los acorts de la Económica desistissin dels recursos que contra n'ells ha intentat y posi terme al conflicte que aytals recursos promouhen.

2.ª Acudir en alsada contra l'acort de suspensió en instancia en la que s'hi transcriví aquest sens perjudici de continuar en ella lo demés que lo requegut del president li sugereixi fent públic anticipadament al dia y hora en que será aquella presentada a fi de que puguin concórrer al acte en lo Govern civil, previa la venia del Governador, los socis que ho desitgin.

3.ª Impugnar, ahont quant y com procedeixi los recursos interposats per don Lluís de Romero si no acort a la invitació de retirarlos.

4.ª Comunicar aquest acort a las demés Societats Económicas d'Amics del País; al senador per las Económicas de la circumscripció de Barcelona don Frederich Nicolau; a la Delegació permanent lo president estimi convenient, als senadors y diputats per la provincia de Barcelona y als senadors vitalicias senyors Girona, Durán y Bas, Planas y Casals, Fabra y Sedó interessant l'apoye de tots pera que prevalguin los acorts de la Económica siga amparada sa independencia y s' compleixin las lleys que regulan sas funcions.

Com n' dels firmants de la proposició, usà de la paraula l'eloquent advocat don Ernest Vilaregut, qui pronuncià un intencionat discurs en defensa d'ella, dient que al redactarla s'havia tingut en compte la conveniencia d'obrar ab tota la cortesia de personas ben educadas, pero ab tota la energia dels que defensen lo seu dret y'l prestigi d'una societat tant respectable com la Económica; y que per lo mateix en la proposició s'invita al senyor Romero a que acati la voluntat de lo fet, pero per si, mal aconsolet, no vol ferho, la societat ha de mantenir lo seu dret. Donà després varias rahons para demostrar la incompetencia de la autoritat governativa para suspender l'acort del dia 14; sostingué la gran trascendencia de la qüestió plantejada, q'enclova la de la independencia de las Societats Económicas; y després d'alguns parrafes que foren molt aplaudits, de tendencias regionalistas, acabà manifestant que li sabia greu que's representants del caciquisme no haguessin volgut assistir a la sessió, contemplant per si mateixos l'enfonzament de la seva obra.

Immediatament demanà la paraula lo senador vitalici, senyor Sedó, qui s'aixecà para oferir en tot a la Económica, suposant que tots los representants de la provincia també ho farán, posant-hi al cap lo senador per las Económicas senyor Nicolau, pronuncià ab aquest motiu y lo d'explicar lo succehit, algunas frases enérgicas, que dit senyor podia dir impudent perque, com a senador, disfruta de la immunitat parlamentaria, pero que nosaltres nos guardarem de be transcriure.

Y com, a pesar d'haverhi entre'ls concorrents uns quants senyors amics del caciquisme imperant, cap s'atrevis a demanar la paraula en contra, l'esmentada enérgica proposició fou aprobada per unanimitat. Y aixó que'm lo saló hi havia com uns doscents socis...

L'acte d'ahir no s'havia vist may desde que'l cacich exerceix la missió providencial de governarnos. Fins ahir la Trinitat giravola's ulls a la dreta y'l mon se comovia, inclinava'l cap y las esferas trontolaven, alsava un dit y's desballestaven las órbitas; pero ahir al revés. La Trinitat no hi era ab sa immensa fogat; pero si hi hagués sigut, haguera pogut aprendre que tothom fuig de lo que fa factor de mort. Allò era fer llenya del arbre caygut.

A cada alusió hi responia un picament de mans y a cada punxada una rialla. L'omnipotent d'avans feya riure; lo poderós, lo gran, lo terrible, semblava un carnestoltes.

May la gent seria, aixeiha part de la gent més propiament seria que fins avuy callava davant del Zeus omnipotent, s'havia revolucionat contra ell; may tot aquest personal prudent, conservador, pacífic, havia vist l'enemich en lo cacich y s'havia complagut en riures y rabejars-hi, proclamant sa independencia y unitat ab nosaltres los que li tenim guerra declarada, guerra fins acabar ab ell y lo que representa.

Al finir, tothom reya, menos algun que altre dels seus, que ab la cara llarga s'esmonyia y s'en anava.

Pobre gent! Ja s'acaba la comedia y va creixent cada dia la colla dels que no sacrifican al idol poderós.

Aviat, faviat hi haurà qui s'atrevirà a mirarlo fit a fit, qui gosarà tocarlo y trobarà que es budy; hi haurà després qui li donarà una empenta y's complaurà en veure'l rodolar fent un soroll com de regadera.

Què será'l cacich quan ningú'l respecti?

Fugiran d'ell lo batalló d'empleats, tots los que han nascut per persona manada, seguit als primerencs, a la colla de gent de bon nas que desampara ja avuy la casa que cau.

Don Manel s'ha pensat ab aixó de la superioritat posar una pica a Flandes, y tothom ja s'en riu de la superioritat.

Don Manel s'ha cregut guanyar a tall d'eleccions, y la gent n'està tija dels que las fan y dels que las governan.

Tothom ha votat contra ell; ningú s'ha atrevit a aixecarse defensant al caygut.

Solament entremetí de la gent que ho comentava s'hi ha sentit la von d'un ex-alcalde, un diputat, dels que diuen que se'ly que no, menut, petit, que tot just se'ly; vent constant que'l s'havia aixecat y qu'ell s'abstenia de votar perquè era diputat. Al pobre home, dret, estirat, casi no s'el reparava.

Ben aviat serán menos cosa los adictes que tindrà lo poderós cacich.

LAS COMARCAS

La Garrotxa

OLOTE.—A primeras horas de la mañana del diumenge se declaró un violent incendio en la fábrica de curtidos de don Francisco Hostench y Compañía. Tot seguit prengué'l foc proporcions aterradoras.

Lo cos de bombers, las autoridades locals, la guardia civil, los soldados del regimiento de San Quinti y gran nombre de vehins, han treballat esforçadament para aturar lo terrible incendi, pero ha sigut inútil; lo foc, que no s'acabà fins l'endemà, destruí tot l'edifici, produint un gran estrèpit al desplomarse parets y sostres.

No hi ha hagut, per sort, desgracias personales. En cambi, son de molta consideració, com se compren, las pérdidas materiales. Tota la peladura d'alzina y tot lo roldo amagatzomanat s'han fet cendras. Se calcula que puja a unas 20.000 pessetas l'import de lo perdut. Sembla que l'edifici no estava assegurat.

Y aquí se censura fortament que'l cos de bombers hagi de treballar ab material tan deficient com lo que posseeix. Aixó pot haver contribuït en gran manera al present desastre, puig dit cos solament compta ab una màquina antiquada; ademés dona la casualitat que ni aquí ni en los pobles vehins, hi ha cap fabrica que tinga d'aquestas màquines para destruir incendis.

Per tals circumstancies l'esforç ha tingut d'ésser major y molt menors los resultats obtinguts. Calculis lo causament que tingueren de experimentar los bombers y autoritats, quan en vista de que'l foc no s'extingia, al cap de 18 ó 20 horas de ser declarat lo incendi, lo digne alcalde accidental senyor Saderra, se determinà a fer una crida per medi de pregó, convidant a manobres y altres operacions para que mitjant un sou, se prestessin a ajudar als desfallits bombers y demés personas que treballaven.

Per aquí no s'parla d'altra cosa que de aquest grandis incendi, major que cap dels que s'havien vist.

Llisons d'economia rural

Ahir tarde nostre amic senyor Zulueta va donar en lo saló d'actes de l'Institut de Sant Isidro, la segona conferencia d'economia rural, conforme haviam anunciat. L'objecte d'aquesta ciencia, digné lo conferenciant, es buscar lo producte net, problema de gran complexitat, puig des la plantació a la terra de la planta, fins la recolecció y entrega del fruyt al mercat, hi entran ademés del factor terra una serie de copartícips, dificultant al propietari tinga coneixement exacte del producte que perlocheix de la finca. A conseqüencia d'ésser la economia rural una ciencia en formació, expresa la dificultat de dir-la ab exactitud. Etimològicament, economia significa lley ó regla de la casa; la rural es l'estudi de las riquesas y lleys de la nació, aplicadas al camp y son cultiu. L'estat qu'en podrém dir de normalitat es

quan la terra dona un producte net; lo anormal ó de crisis quan hi ha perdua.

Tres aspectes considera lo senyor Zulueta en l'administració d'una finca: càlcul, execució y comprobació dels resultats de lo fet.

Al comensar l'agricultor un cultiu, necessita treballar la terra, y de consegüent tenir coneixement dels instruments necessaris, maquinaria a propòsit, dels adobs que té d'emplear, lo que suposa sapigue la constitució química de la terra, la del adob y modo d'obrar de la materia fertilisat sobre las plantas y transformacions que la materia sufreix dins lo gran laboratori de la naturalesa, anomenat terra; lo ganader té de tindre coneixements de fisiologia y patologia del bestia y té de demanar al enginyer y arquitecte d'atos para la construcció y orientació dels estables. La naturalesa de la planta tampoch pot serli indiferent, y li son necessaris coneixements de fisiologia vegetal y saber lo periodo de vegetació en que necessita d'adobs para proporcionarlos-hi. En fi, los riegos y drenajes, los fenómenos meteorológicos y contruccions rurals, son problemas que no pot mirar ab indiferencia y que tindrà de aplicar segons los casos. Y encare ab aixó no'n té prou, perquè lo règim de la propietat, los tributs é impostos, los aranzels y la constitució política del país ahont viu los té de tindre en compte para comensar la explotació agrícola.

Tots eixos coneixements serán donchs los datos a estudiar para determinar las utilitats de la producció agrícola, problema de gran complexitat. Vol dir aixó que lo agricultor tinga d'ésser sabi? No; l'agricultor sols té d'aplicar los coneixements que ja li don lo físich, lo químic, l'enginyer, com probant de pasada sa certesa. Té de ferse una divisió de treball, lo sabi en lo laboratori, lo pagés aplicant los coneixements que aquell li dona; l'home de Estat donant-l'les económicas y socials necessarias al desenvolupament agrícola.

Lo conferenciant fou molt aplaudit y felicitat per la concurrencia.

Al objecte d'assistir a la inauguració pública dels tranvies de la línia de circunvalació, arribaràn demà de Londres los gerents de la Compañía Anónima de tranvies.

Dits personatjes s'hostiatjarán en lo Gran Hotel.

Ha mort en nostra capital, lo catedràtic de l'Escola d'Enginyers Industrials, don Joseph Vallhonesta. Home modestíssim, fou un verdader sabi en las ciencias químicas.

Despleix predilecte de Chevreil, l'emissari químic francès se dedicà enterament a l'ensençament y al estudi, posant de relleu en sas diferents obras sos grans coneixements.

Per son caràcter afabilíssim y hermosas prendas personals s'havia guanyat la simpatia de moltissimas personas y de tots sos companys de càtedra, que haurán sentit en la seva ànima, la mort d'un ver amic y d'una persona de gran vàlua (A. C. S.). Rebi sa atribuïda familia lo testimoni de nostra vera simpatia y nostre més adolorit condol.

Avuy, a las dotze del mitj dia, ha entrat a nostre port lo vapor «San Agustín».

S'han compensat ja las obras d'empedrat del carrer Ampa de Gracia.

Promet veures molt concorregut lo ball infantil que, segons costum, organisa lo conegut industrial don Francisco Aurigema para'l dijous gras a la tarde.

La festa tindrà lloch en lo teatre de Novetats, quin adornó està encarregat a un conegut artista.

Se concediran gran número de regalos als nens que llueixin millors y més artísticas disfresses.

Ab lo fi d'adquirir antecedents de la última collita d'olivas y oil, l'enginyer agrónom de la provincia, ha sortit a recorrer las comarcas productoras del esmentat fruyt.

Don Joseph Canals y fills han acudit al Ajuntament en demanda de permis para instalar un cubilet en los baños de la casa número 140 del carrer d'Aragó.

Ahir varen naixre en nostra capital 45 noys y 23 noyas.

Títols rebuts en aquest rectorat:

De pèrit mecànic, a favor de don Manel Casas y Bohigas.

De llevadora, a favor de donya Cándida Caballer Mur.

De mestras, a favor de donya Dolores Ferrer y Alubis, en virtut de concurs d'ascens para la escola elemental de noyas de Llagostera; de donya Maria Lluïsa Riutort Santes, para Arenys de Mar; donya Maria Calvo Pérez, para Bienes; donya Maria Francisca Moralla, para Cardona; donya Marcelina Rey y Brillas, para Falset; donya Leonora Riu Fontseré, para Espugna de Francolí; donya Maria Siscart y Paris, para Montblanch; donya Dolores Durán y Molins, para Sant Carles de la Ràpita; donya Concepció Vígner y Jofre, para Rubí y donya Teresa Barbany y Moneán, para Horta.

Un home que està rellogat en una botiga del número 15 del carrer de Santa Madrona, Barceloneta, s'ha barallat aquest mati ab lo dueny de la habitació, havent donat una forta pallissa que feu precís portar lo pacient a la casa de socorro.

Ahir nit, un jove va amenaçat a una dona ab un ganivet; mes aquella tingué prou serenitat per agafar-li l'arma y demanar auxilli, per lo que, a pesar d'haver fugit l'agressor, va ésser agafat a la Rambla y portat juntament ab lo ganivet als calabossos del Govern Civil.

Lo succés ocorregué en lo carrer de Santa Mònica.

S'ha repartit profusament per aquesta ciutat la protesta aprovada en la reunió que varen celebrar numerosos industrials y comerciants lo dia 7 del corrent, y en lo local de la Lliga de Defensa Industrial y Comercial, contra los arbitris creats per l'Ajuntament sobre l'obertura d'establiments comercials y legalisació dels existents y sobre los anuncis en la via pública.

La protesta va autorizada per més d'un miler de firmas, signant moltissims los comerciants que, sens firmarla, s'han adherit a la mateixa.

Sembla que'l comerç barceloní està decidit a que se l'atengui fent tot lo que estigui en la seva mà para consegüirho.

En la subasta que ha tingut lloch avuy, para la provisió de materials y oynas de llautó y aram, destinats a las brigadas del Ensanche, ha sigut rematat dit servey a favor de don Francisco Grau, per la cantitat de 5.157 pessetas.

Lo tipo de la subasta era de 5.99075 pessetas, havent pres part al acte tres postors.

El Institut Agrícola Català de Sant Isid de l'alta va exposició al ministre de Hisenda, en la que demana: 1.ª Que de cap manera s' prohibeixi en la vineta primavera la exportació de la patata, primerencia de botado; y 2.ª que's fassi pública aquesta resolució para tranquil·litar dels interessats, que d'aquest modo sabrán que no han d'ésser perduts los assiduos y cars ciudatdats que ja are han de dar a las sembradas d'aquets tubérculs.

Nos ha visitat don Antoni Noguera, rector de la Ultima Hora de Palma de Mallorca, y distingit mestre compositor.

Noticias de Barcelona

Acompanyats de son advocat assessor senyor Travé, los representants del gremi de llogaters de carnates, conferenciaren ab lo senyor Delegat d'Hisenda, y segons noticias, se convenien unas bases para posar terme a la huelga.

No obstant, los llogaters de cotxes persisteixen en sa actitud fins que estigui resolt l'assumpció.

Ahir, l'arrendatari de las contruccions é impostos, comunicà als mencionats industrials, que si a las vintiquatre horas no satisfeyan las cuotas de la contribució, se procedirà per via d'apremi.

En lo café de l'Habana se reuniren ahir nit los dependents cotxers para tractar de la huelga de sos amos, y d'acordà continuar en actitud expectant.

També se parlà de constituir una Asociació para la defensa dels interessos de la classe.

Ha mort en nostra ciutat, don Agnès Rigalt y Cortiella, mestre de l'Escola de Belas Arts, que s'havia donat a coneixre ventajosamente per sas obras de pintura y d'un modo particular per sos estudis y proyectos d'aplicació del art a la industria. Per sos treballs d'aquesta mena obtingué medallas de 2.ª y 3.ª classe en las Exposicions nacionals de Madrid, primers premis en las de Barcelona y otras distincions honoríficas.

Lo finat, darrer rebrot de tota una dinastia d'artistas catalans, era fill del famós paisatgista don Lluís y net de don Pau, que durant lo primer temps del siglo que s'està acabant, donà gran lluhiment a l'art barceloní, ab sos proyectos ornamentals para monuments públics y edificios particulars de la ciutat.

En la Delegació d'Hisenda s'ha rebut un telegrama del director, del Tesor, disposant que s'admetin los ingresos per redempció del servey militar als reclutas dels reemplás del 1898 y anteriors de cupos de Ultramar pendents d'embarc, fins a las quatre y mitja de la tarde del 31 del present, posantse l'acort ab lo director de la sucursal del Banc d'Espanya, que rebrá instruccions del establiment central, para que no se suspenguin las operaciones de caixa fins a las cinch de la tarde.

Al objecte d'assistir a la inauguració pública dels tranvies de la línia de circunvalació, arribaràn demà de Londres los gerents de la Compañía Anónima de tranvies.

Dits personatjes s'hostiatjarán en lo Gran Hotel.

Ha mort en nostra capital, lo catedràtic de l'Escola d'Enginyers Industrials, don Joseph Vallhonesta. Home modestíssim, fou un verdader sabi en las ciencias químicas.

Despleix predilecte de Chevreil, l'emissari químic francès se dedicà enterament a l'ensençament y al estudi, posant de relleu en sas diferents obras sos grans coneixements.

Per son caràcter afabilíssim y hermosas prendas personals s'havia guanyat la simpatia de moltissimas personas y de tots sos companys de càtedra, que haurán sentit en la seva ànima, la mort d'un ver amic y d'una persona de gran vàlua (A. C. S.). Rebi sa atribuïda familia lo testimoni de nostra vera simpatia y nostre més adolorit condol.

Avuy, a las dotze del mitj dia, ha entrat a nostre port lo vapor «San Agustín».

S'han compensat ja las obras d'empedrat del carrer Ampa de Gracia.

Promet veures molt concorregut lo ball infantil que, segons costum, organisa lo conegut industrial don Francisco Aurigema para'l dijous gras a la tarde.

La festa tindrà lloch en lo teatre de Novetats, quin adornó està encarregat a un conegut artista.

Se concediran gran número de regalos als nens que llueixin millors y més artísticas disfresses.

Ab lo fi d'adquirir antecedents de la última collita d'olivas y oil, l'enginyer agrónom de la provincia, ha sortit a recorrer las comarcas productoras del esmentat fruyt.

Don Joseph Canals y fills han acudit al Ajuntament en demanda de permis para instalar un cubilet en los baños de la casa número 140 del carrer d'Aragó.

Ahir varen naixre en nostra capital 45 noys y 23 noyas.

Títols rebuts en aquest rectorat:

De pèrit mecànic, a favor de don Manel Casas y Bohigas.

De llevadora, a favor de donya Cándida Caballer Mur.

De mestras, a favor de donya Dolores Ferrer y Alubis, en virtut de concurs d'ascens para la escola elemental de noyas de Llagostera; de donya Maria Lluïsa Riutort Santes, para Arenys de Mar; donya Maria Calvo Pérez, para Bienes; donya Maria Francisca Moralla, para Cardona; donya Marcelina Rey y Brillas, para Falset; donya Leonora Riu Fontseré, para Espugna de Francolí; donya Maria Siscart y Paris, para Montblanch; donya Dolores Durán y Molins, para Sant Carles de la Ràpita; donya Concepció Vígner y Jofre, para Rubí y donya Teresa Barbany y Moneán, para Horta.

Un home que està rellogat en una botiga del número 15 del carrer de Santa Madrona, Barceloneta, s'ha barallat aquest mati ab lo dueny de la habitació, havent donat una forta pallissa que feu precís portar lo pacient a la casa de socorro.

Ahir nit, un jove va amenaçat a una dona ab un ganivet; mes aquella tingué prou serenitat per agafar-li l'arma y demanar auxilli, per lo que, a pesar d'haver fugit l'agressor, va ésser agafat a la Rambla y portat juntament ab lo ganivet als calabossos del Govern Civil.

Lo succés ocorregué en lo carrer de Santa Mònica.

S'ha repartit profusament per aquesta ciutat la protesta aprovada en la reunió que varen celebrar numerosos industrials y comerciants lo dia 7 del corrent, y en lo local de la Lliga de Defensa Industrial y Comercial, contra los arbitris creats per l'Ajuntament sobre l'obertura d'establiments comercials y legalisació dels existents y sobre los anuncis en la via pública.

La protesta va autorizada per més d'un miler de firmas, signant moltissims los comerciants que, sens firmarla, s'han adherit a la mateixa.

Sembla que'l comerç barceloní està decidit a que se l'atengui fent tot lo que estigui en la seva mà para consegüirho.

En la subasta que ha tingut lloch avuy, para la provisió de materials y oynas de llautó y aram, destinats a las brigadas del Ensanche, ha sigut rematat dit servey a favor de don Francisco Grau, per la cantitat de 5.157 pessetas.

Lo tipo de la subasta era de 5.99075 pessetas, havent pres part al acte tres postors.

El Institut Agrícola Català de Sant Isid de l'alta va exposició al ministre de Hisenda, en la que demana: 1.ª Que de cap manera s' prohibeixi en la vineta primavera la exportació de la patata, primerencia de botado; y 2.ª que's fassi pública aquesta resolució para tranquil·litar dels interessats, que d'aquest modo sabrán que no han d'ésser perduts los assiduos y cars ciudatdats que ja are han de dar a las sembradas d'aquets tubérculs.

Nos ha visitat don Antoni Noguera, rector de la Ultima Hora de Palma de Mallorca, y distingit mestre compositor.

Lo senyor Noguera, qu'ha arribat aquest mati en lo «Bellver», es un dels elements de més empena de la joventut intelectual mallorquina. Mercés a n'ell la música polifónica dels bons mestres del siglo XVI ha tornat a deixar sentir sas severas armonias en las iglesias de la Isla daurada, y degut també al seu depurat gust y al seu talent de compositor, los hermosissims cants populars de La Riqueta han trobat un motlo riquíssim en que bnydarse, conservant tot lo perfum de la primitiva melodia.

Bona mostra del valor de las composicions que ha armonizat lo senyor Noguera es la titulada Hivernença, que's donà a conèixer lo passat diumenge l'Orfeó Català. Los aplaudiments nutrids ab que fou rebuda foren com salutació anticipada al mestre que avuy ha arribat.

Robi nostre amic la més coral benvinguda.

S'ha publicat la obra tan vivament esperada del doctor don Joseph Balari y Jovany sobre Los orígens històrics de Catalunya, premiada ab lo premi Martorell en lo concurs de 1897. Forma un gros volum de 300 pàgines, esmeradament imprès a can Jepsis.

Un altre dia ne parlarém ab la extensió deguda.

Demà dijous, a las nou del vespre, al «Centre Excursionista de Catalunya» tindrà lloch la solemne sessió inaugural del present curs. Se llegirà la memoria dels treballs realitzats en lo curs anterior, escrita per lo senyor Massó y Torrents, secretario del Centre, y lo Discurs Inaugural escrit per don Joaquim Cabot, Vis-Président.

Los Mossos de la Esquadra del terme de Gironella, comunican que lo dia 22 del actual, sortí a cassar lo vehi d'aquella vila, Joseph Bessa Riera, y extranyant que no'n tornés, lo sub-cabo ordenà que's fessin algunas excursions para aquells boscos, trobant lo mort a causa de habers'el disparat la escopeta, clavans'el projectil en l'ull esquerre.

Lo fet ocorregué en lo punt anomenat «Clot del Rull», de la propietat coneguda per «Furroy», del terme municipal de Caserras.

Donat coneixement del fet al Jutge municipal de Caserras, ordenà l' aixecament del cadavre, essent traslladat al cementiri d'aquella vila.

Los de Sant Gervasi, participan que ahir a la tarde, fou detingut en lo poble de Sant Joan d'Horta, lo subjecte anomenat Baldomer Castellà Vilasalo, reclamat per lo Jutge instructor del districte del Parch, com a desertor del exercit y llicenciat del presidi de Sant Miquel dels Reys, de Valencia, ahont extingí una condemna de 12 anys.

Aquest mati ha ocorregut en la plassa de vendre de Jerusalem, un succés sagunt, que ha omplert de dol a quants lo presenciaren.

Entre dugas verdurers de dita plassa, feya temps que's suscitaren fortes qüestions, ab motiu dels gelos que tenia una d'ellas, que's cassada, contra l'altre, soltera, de 24 anys, a qui acusava de feria viure malament ab lo seu marit.

qués de Villamejor. Compta ja l'avansadíssima edat de 97 anys, per lo qual se creu difícil salvarlo.

Moti sangrent

Madrid, 24, 11'10 nit.
Ahir, per qüestió de consums, s'alterà l'ordre públic a Peñaranda, donant lloc a un moti de verdadera gravetat. Los amotinats, en lluita ab la benemèrita, feriren al sargento jefe de la fuerza, resultant també un payés mort y alguns ferits.

Estrena teatral

Madrid 24, a las 11'30 nit.
Acaba d'estrenarse en lo Teatre Lara una sàtira que porta per títol *Los Carillos*, original de Eugeni Sellés.

L'autor fustega las corrents modernistas en política y en socialisme, preconiçant en aquestes matèries lo q'és tradicional.

La sàtira, com a obra literaria, es admirable, però com a obra teatral deixa molt que desitjar. Lo públic ha acudid no més que respectuosament.

Construcció de barcos

Madrid 25, 12'15 mat.
Los periódicos publican telegramas del Ferrol dihent que s'ha rebut allí la R. O. disposant Potogomeng de la escriptura para construir nous barcos. Signora quina classe de barcos puguin ser.

Lo bisbe de Salamanca

Madrid 25, 12'40 mat.
Lo senyor bisbe de Salamanca ha estat avuy al Palau ab la comissió de la Unió Ibero-Americana que segueix las gestions a favor dels presoners de Filipinas.

Polavieja de viatge

Madrid, 25, 12'45 mat.
Lo general Polavieja sortirà demà per Sevilla, ahont se proposa passar una temporada. Això ha donat lloc a que en alguns circulos polítics se cregui que'l partit liberal té encara la vida assegurada per algún temps.

"La Época"

Madrid 25, 1'10 mat.
"La Época", suposant que deu haver transcorregut lo nou plasse que's va concedir al senyor Larroca para pendre possessió del seu càrrec a la Instrucció Pública, s'extranya de que continui dit senyor en lo govern civil de Barcelona.

Quan fou mort...

Madrid, 25, 1'41 mat.
Telegrafia'l general Rios, que l'Arquebisbe, los bisbes, provincials de tota classe d'ordres, consuls de Fransa, Bèlgica, Xina, element oficial y altres elements de suposició a Manila, se li presentaren espontàniament ahir, manifestantli respecte y adhesió al trono de Espanya.

Consell-Lo Congrès y un metge
Madrid, 25, 2 mat.

Demà se podrà celebrar Consell, puig lo senyor Capdepón haurà acabat l'estudi de la memoria sobre las quintas de Murcia.

—Se diu que'l Congrès adoptarà ab un diputat q'ha intervingut en los reconeixements dels quintos de Murcia com metge civil, la mateixa determinació q'ha adoptat la Sanitat Militar ab lo metge Alonso.

Ja serà hora

Madrid, 25, 2'30 mat.
S'assegura en varis circulos oficiosos que en lo Consell de demà algún ministre proposarà que s'aixequi la suspensió de las garantías constitucionals.

Noticias duptosas de Joló

Madrid, 25, 2'30 mat.
Los periódicos publican un telegrama fetxat a Labnan (Borneo) dihent que la colonia espanyola de Joló segueix sens novetat. Dit telegrama va firmat Huerta, que se suposa serà'l jefe de las fuerzas espanyolas de Mindanao.

Al general Rios

Madrid, 25, 2'55 mat.
Lo ministro d'Ultramar ha contestat

al telegrama que ha dirigit lo general Rios agrañint en nom de la reina las manifestacions de patriotisme y adhesió que trametels elements tots d'aquell arxipelach.

NOTICIAS RELIGIOSAS

Consent de las Germinas.—Parroquia del Carmo.—Dijous, dia 23. Festa de Santa Paula. Las Monjas tributarán a aquesta sa patrona los cultos següents:

A las deu del mati un solemne Ofici fent lo panegirich de la Santa, lo doctor Mossen Jaume Estebanell y Surinyach, capellà de la Casa de Caritat. A las sis de la tarde Rosari cantat, exercici de la Novena ab sermó pel doctor Mossen Joan Pladevall, catedratic del Seminari.

Desde las primeras vespres de la festividad fins a posta de sol del dia de la Santa per concessió del papa Sant Pio V. se pot guanyar Jubileu plenissim y obtenir la remissió de tots los peccats, visitant aquesta Iglesia de las Germinas degudament preparat.

Secció Marítima

Vapors de la Companyia Transatlántica

Vapor Alfonso XIII, arribat lo 24 de janer a la Habana, procedent de Puerto-Rico.

Vapor E. M. Cristina, sortit lo 24 de Singapur para Manila.

Vapor Isla de Panay, sortit lo 24 de Santander para Coruña.

Vapor San Ignacio, sortit lo 24 de la Habana para Cienfuegos.

Vapor P. de Sàtrústegui, arribat lo 25 a Barcelona procedent de Cádiz.

Derrera informació

Reconeixements.—Queixas

Paris, 25, 10'50 mat.
Londres.—Telegrams rebuts de Hong Kong dihent que las autoritats yanquis utilitzaran una xalupa de vapor para fer reconeixements en los rius de las islas petites del archipelach filipi.

—També comunican de Hong-Kong, que la policia secreta nort-americana no pert cap oportunitat para causar molestias als súbdits inglesos, no sabentes a qui atribuir aquesta conducta.

La fletja del partho

Paris, 25, 11 mat.

Hong-Kong.—Lo Congrès filipi establert en aquesta colonia, rebueta tota anxios dels territoris d'aquell archipelach als Estats Units, aixis sigui en la més petita part.

Aquesta determinació del Congrès no deixa als yanquis cap esperansa d'ensenyorise pacíficament de la que's hi sembla, al principi, fácil presa.

Los anti-anexionistas

Paris, 25, 11'25 mat.

Nova-York.—S'ha celebrat en aquesta capital una reunió enaminada a protestar contra la política imperialista que segueix Mac-Kinley.

Lo discurs més notable va ésser lo pronunciat per Mr. Burtie Cockran.

De primer, fou xiulat, y las sevas paraules acullidas ab graus rialladas, pero després, va dominar al públic, y acabà la seva oració entre aplausos entusiastichs.

Va dir que'Inglaterra odia als yanquis, perquè'la tem, y censurà ab energia, com los altres oradors l'anexió de nous territoris, que sempre estaràn a disposició de la Gran Bretanya.

Lo canal de Nicaragua

Paris 25, 11'30 mat.

Washington.—La Comissió comercial de la cambra yanqui, opina que se l'hi deuhen conferir al president Mac-Kinley poders suficients para adquirir de Nicaragua y Costa Rica lo dret de construir lo canal interoceànic per compte del govern yanqui.

La premsa madrilenya

Madrid, 24, 1'15 tarde.

Dedica son article de fondo a tractar dels diferents problemas de Filipinas y especialment dels de la repatriació.

"El Liberal"

Madrid, 24, 1'15 tarde.

Excita al Govern para que acceleri la

repatriació dels presoners llibertats y lo reatcat dels militars qu'encara están presoners.

Lo mateix periódich diu, en un sueltó polítich, que es regular que pera obtenir lo rescat dels espanyols presoners dels tagalos, s'hagi hagut de fer alguna concessió per part del general Rios, concessió que potser es lo llicenciament de las tropas indígenes que estaban al servey d'Espanya.

Diu també que se sap que la llibertat dels espanyols rescatats fou decretada per Aguinaldo lo mateix dia que solemnement va proclamar a Malolos la república filipina.

Com si no hagués vingut l'indult a favor dels periodistas ni l'concedit ab motiu del sant del rey, segueix a la presó lo senyor Lerroux.

Prenent peu d'això *El Liberal* recorda al senyor Sagasta las seguretats que va donar a la comissió de la premsa que va anar a visitarli interessantse per la sort dels periodistas detinguts, creyent los individuos d'aquella comissió las paraules del senyor Sagasta respecte al particular.

Lo senyor Sagasta, diu *El Liberal*, ha enganyat a la associació de la premsa, portantes d'una manera ben diferent de com hauria procedit lo mateix senyor Cánovas del Castillo.

"El Imparcial,"

Consigna en son article que tot lo que està passant entre tagals y americans no disminueix gens nostres mals, pero que desperta en cambi cert sentiment de justícia.

De la expoliació incua que ab nosaltres han fet los Estats Units, ara en tocaràn las conseqüencias a Filipinas, y de res l'ha haurà servit pendrens nostres colonias, si després per intervenció de una altra potencia no pot fer efectiva la seva soberania a l'arxipelach.

Segons lo mateix periódich, un cologa atribuïheix a un ministre l'idea de plantejar en lo próxim Consell la qüestió del restabliment de las garantías constitucionals.

Però duptem que ho fassi—diu *El Imparcial*—perquè als demés ministres los hi convé que las cosas segueixin tal com actualment están.

"La Reforma,"

Tracta avuy dels catarrals dels ministres, consignant que'l senyor Sagasta, no sabent ab qui aliar-se para continuar en lo poder, s'ha aliat ab lo catarral, que li permet anar allargant la solució de la insoportable intermitent política.

Res li fa al senyor Sagasta—diu *La Reforma*—que'l país acabi en mans de sos inactius ministres.

Per la seva part, assegura *La Reforma* que la repatriació de totas las forces del exercit espanyol, se farà a compte dels Estats Units.

Noticias confirmadas

En lo ministeri de la Guerra s'ha rebut un telegrama del consell espanyol y Singapur, referint los mateixos successos de que donava compte lo telegrama del general Rios, que's va rebre ahir en lo ministeri d'Estat.

Diu també lo mateix funcionari que per referencias posteriors se sap que'ls successos ocorreguts a Balabac foren los de que en desembre últim va donar compte la premsa.

Contrast

Diuen per aquí que Inglaterra segueix donant mostres a Gibraltar d'una activitat que contrasta ab la pasivitat del govern espanyol.

Retorn

En l'express de Sevilla ha sortit en direcció a la Cort lo duch de Veragua.

Lo diumenge retornarà a Madrid lo senyor Romero Robledo.

Vista

Lo dia 6 del mes de mars tindrà lloch la vista de la causa criminal instruida ab motiu de las irregularitats descoberas en lo ram de Correus a Madrid.

Averias en lo "Colón,"

Diuen de Vigo que quan ja havia sortit del port de Santa Eugenia de Ribeira lo vapor "Colón," de la Companyia Marítima de Barcelona, va sufrir averias, obrintse-li una via d'aigua que va obligar a varar lo barco a la platja, aprop del port de sortida.

Lo consignatari del vapor, senyor Aranda, ha dictat las convenientes midas para reparar lo desperfecte y salvar lo cargament.

L'assumpo de las quintas

Madrid, 25, 12'45 tarde.

Convenen los periódicos, que l'assumpo qu'ha de ocupar preferentment la atenció del Consell de ministres próxim, será l'escandalós negoci de las quintas de Murcia.

Diu *El Liberal* qu'està rebutjada en absolut l'idea de qu'aquesta qüestió pugui ser motiu para una crisi.

Lo senyor Puigcerver seria un vot en pró de la causa de la justícia.

Continúa lo mateix

Madrid, 25, 1'05 tarde.

Las qüestions que, relacionadas ab lo esmentat assumpo, plantejarà lo senyor Capdepón en lo Consell de ministres, son: Donar facultats a la Comissaria regia en la revisió de l'examen. Que tingui valor legal aquesta revisió, y qu'es depurin las responsabilitats. S'espera que'ls ministres resoldràn aquest assumpo de pla y sens contemplacions.

Manifestacions de'n Sagasta

Madrid, 25, 1'31 tarde.

Lo senyor Sagasta, al sortir del Palau ha dit als periodistas que si lo Senat americà aplaress fins al Mars la aprovació del tractat de pau, convocarà Cortes para mitjans de Febrer. Ha afegit que preguntarà avuy al senyor Groizard a qué obedeix lo fet de que segueixin a la presó los periodistas senyor Lerroux y demés, compresos en l'indult del 23. Ha manifestat també que no s'ha decidit encare a celebrar Consell avuy, a causa de seguir malalt lo ministre d'Ultramar.

Lo de Balabac

Madrid, 25, 1'45 tarde.

Lo general Rios ha telegrafia't als ministres de la Guerra y de Marina, confirmant los successos ocorreguts a Balabac, que varen tindre lloch en lo pasat mes de Desembre. Afegix qu'estàn en llibertat las mullers dels assassinats senyors Bellamí y Romero, salvantes també de las mans d'aquells salvatges lo pare Arriaga y 60 personas més entre homes, donas y noys.

Repatriats

Madrid 25, 2 tarde.

Avuy a demà sortiran de la Gran Antilla envers Cádiz y Valencia, dos vapors més, conduint repatriats y material de guerra.

De Canarias

Madrid, 25, 2'25 tarde.

Comunican de Tenerife qu'a conseqüencias de la sequedat que regna en l'isla de Fuerteventura, la situació dels habitants es molt desconsoladora, fins lo punt d'emigrar en gran multitud.

Avuy sortirà para la Península lo vapor "Chateau Lafitte", havent reparat las averias que tenia a bordo.

Bolsa de Madrid

Madrid, 25, 3'40 t. (Urgent).

(Facilitat per la casa Marcano)
4 per 100 Interior fi mes. 58'00
Exterior 57'35
Deuda amortizable 63'00
Cubas 1898 54'05
Cubas 1899 46'00
Aduanas 5 per 100 31'10
Filipinas 5 per 100 33'60
Bons Tresor 101'50
Banch Espanya 338'00
Tabacos 229'75
Cambi s' París 30'25
Curs del Interior a Madrid: 58'00—15—57'95—70—90—58'00.

Bolsa de París

Paris, 25, 2'15 tarde.

Exterior Espanyol 4 per 100 51'60
Rente francesa 3 per 100 102'30
Cubas 1898 2'45
Cubas 1899 1'75
F. C. M. Z. y Aliant 120'00
Cambi s' Espanya

COTONS

	Tanca mercat	Clausura anterior	Alsa	Baixa
24 Janer 1899.				
NOVA YORK	(Disponibles. 6 5/16	6 3/8	—	1/16
	(Futurs, Mars. 5.98	6.02	—	—
NOVA ORLEANS	(Disponibles. 5 5/8	5 5/8	—	—
	(Futurs, Mars. 5.81	5.87	—	—
Arribos en los ports dels Estats Units lo dia 24 Janer. 39,000 balas				
en igual fetxa de l'any passat. 44,000				
24 Janer 1899.				
LIVERPOOL	(Disponibles. 3 1/4	3 1/4	—	—
25 Janer 1899, a las 10'17 mat.				
LIVERPOOL	(Futurs, Janer, Febr. 3 1/4	3 1/4	—	—

BARCELONA, 25 JANER 1899

Mercat sense variació.

Bolsa de Londres

Exterior Espanyol 4 per 100 50'25
CURS DE CAMBIS EN ALTRES PLASSAS
Curs del Exterior a París: 50'70—55—51'25—55 y 60.
Curs del Exterior a Londres: 50'25—50'87 y 51'00.

Butlletí Bursátil

Barcelona 25 de Janer de 1899.

Se tanca a las 4 tarde

	Ahí	Avuy
4 per 100 Interior fi mes.	58'25	58'80
Exterior	57'35	57'00
4 per 100 Exterior fi mes.	66'00	—
Cubas 5 per 100 contat.	38'87	38'25
Cubas 5 per 100 contat.	45'30	45'50
Emp. Aduanas 5 p. 100 compt.	91'50	91'75
4 per 100 Amortizable compt.	68'75	68'50
Emp. Filipinas 5 p. 100 compt.	—	—

Accions

Banch Colonial fi de mes.	—	—
Banch de Barcelona comptat.	—	—
Credit Mercantil comptat.	—	—
Cat. General de Credit compt.	—	—
F. C. M. Z. fi mes.	82'25	82'55
Fransa fi mes.	82'25	82'45
Orens fi mes.	84'00	84'00
Canal d'Urgell	84'00	84'00
Espanya Industrial	—	—

Obligacions comptat

Municipal 6 per 100	—	—
Segovia 5 per 100	78'75	—
Almanas 5 per 100	80'85	—
Id. adheridas 5 p. 100	80'75	—
Id. no adheridas id.	50'75	—
Fransa 6 per 100	80'25	—
3 per 100	45'35	—
Cédulas 6 per 100	82'25	—
Roda a Reus 5 per 100	48'65	—
Sant Joan de las Abadesas 5 per 100	57'75	—
Orens prioritat.	81'00	—
Orens	81'00	—

Cambis sobre l'extranger

Londres 90 d'í.	82'50	—
8 d'í.	—	—
4 d'í.	—	—
a la vista	p. 82'95	—
París 90 d'í.	—	—
8 d'í.	—	—
a la vista	p. 80'85	—

PREU DE L'OR

OR ESPANYOL
Centens Alfons 2750.—Centens Isabeline 82'00.—Monedas de 20 pessetas 27'00.—Unans 29'00.—Or menut 21'00.
Nota.—Aquests preus son compra.

OR EXTRANJER

Buenos Ayres.—Prima 0'00 0'00 per 100

ULTIMA HORA

4 per 100 Interior 58'25—58'22—58'17—58'20

58'21—58'27—58'40.
Norte 82'50.

ARRIVADA DEL "SATRUSTEGUI"

Desde primera hora del mati estava la Plassa de la Pau ocupada per una multitud de gent qu'esperava ansiosa als repatriats de Cuba y Filipinas.

A las deu, lo guayta de Montjuich senyalà que estava a la vista un vapor correu espanyol que venia de la banda de Ponent en demanda de port. Tot seguit entre'l gentiu que ocupaba'l moll, s'escampà la nova de que'l "Sàtrústegui" era'l vapor que s'acostava. Creyentho aixis, se telefonà al Hospital Militar, delegació de la Creu Roja y centres oficiosos, y ben aviat, recullida la gent darrera un cordó de policia, se formà la plassa necessaria para que desembarquessin los arribats.

A dos quarts de dotze lo trasatlàntich qu'arribava passà la bocana del port. Quants allí's trobavan para abraçar als fills ó germanys que de tant temps no havien vist, sentiren batre ab forsa'l cor, y ab los ulls humits per las llàgrimes de la alegría, miravan lo barco qu'entrava. De sopte, una exclamació s'extragué per tot; lo barco que arribava no

era'l "Sàtrústegui"! La equivocació era deguda a haver confós aquest ab lo "San Agustina", correu espanyol que venia també d'América.

La contrarietat qu'això produí fou grandíssima. No obstant, aquella bona gent, la major part de classe menestral, no abandonaren per xò sos llocs, y drets y empenyentes uns als altres para ser los primers en veure las caras dels qu'anyoravan, se mantingueren fermes allí sense pensar en sos quefers ni en sas necessitats.

Per fi, a dos quarts de dugas, lo "Sàtrústegui" estava davant del port. [Trasmesa ràpidament la nova, acudiren al embarcador

